

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool te Hasselt

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	13995
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool
directeur		Carine SWARTENBROEKX
adres		Joris van Oostenrijkstraat 53 3511 KURINGEN
telefoon		011-25.52.88
fax		011-43.28.97
e-mail		sbs@schoolkuringen.be
website/URL		www.schoolkuringen.be
	Bestuur van de instelling	961524 - Gemeentebestuur van Hasselt te HASSELT
adres		Groenplein 1 - 3500 HASSELT
	Scholengemeenschap	119776 - Stedelijke Basisscholen Hasselt te KURINGEN
adres		Joris van Oostenrijkstraat 53 3511 KURINGEN
	CLB	114264 - Provinciaal CLB Limburg te HASSELT
adres		Willekensmolenstraat 140 - 3500 HASSELT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/05/2012, 11/05/2012, 14/05/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	14/05/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	01/06/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Ann Vananroye
	Teamleden	Hilde Schoofs Frieda Thiels
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	9
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
3.4 Lager onderwijs: muzische vorming	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Professionalisering	12
4.2 Begeleiding	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
6.1 Wat doet de school goed?	16
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
6.3 Wat moet de school verbeteren?	17
7. ADVIES	18
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De gemeentelijke basisschool te Kuringen, bestaande uit 2 vestigingsplaatsen, **profileert** zich als een open en zorgzame school met aandacht voor de totale ontwikkeling van elk kind. De teamleden hechten veel belang aan het welbevinden en de socio-emotionele ontwikkeling van de kinderen.

Om de **onderwijseffecten** in kaart te brengen, verzamelt de school onder andere gegevens uit het kleuter- en leerlingvolgsysteem, de eigen en methodegebonden toetsen, de observaties, het kleuter- en leerlingenwerk en de resultaten van de centrale proeven aangereikt door de onderwijskoepel. Deze gegevens worden vooral aangewend om acties op kindniveau op te zetten. Ze vormen nog in mindere mate het uitgangspunt om het onderwijsaanbod op schoolniveau kritisch te analyseren en eventuele bijstellingen door te voeren. De uitgangspunten bij de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen vormen nog geen richtsnoer om de gehanteerde onderwijsstijl kritisch aan te toetsen. Tevens resulteren deze uitgangspunten niet in het maken van afspraken waardoor het actief leren weinig kansen krijgt en het leerlingeninitiatief en de interactie nog geen vaste plaats krijgen toebedeeld.

De leergebieden wiskunde en muzische vorming vormen de focus van deze doorlichting. Zowel voor **wiskundige initiatie** als voor **muzische vorming** levert het **kleuterteam** heel wat inspanningen om de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen na te streven. De algemene principes van de ontwikkelingsdoelen krijgen gestalte via diverse werk- en groeperingsvormen, de thematische werking en het aanbieden van realistisch onderwijs. Om de doelgerichtheid van hun onderwijs te verhogen en om te bewaken of hun aanbod dekkend is, hanteren de leidsters een werkinstrument aangereikt door de onderwijskoepel. Om tegemoet te komen aan de noden van de kleuters voorzien de leraren opdrachten op maat, variatie in het materiaal aanbod en differentiëren ze in de begeleiding van activiteiten.

In de **lagere afdeling** hanteren de leraren voor het leergebied **wiskunde** eenzelfde onderwijsleerpakket om hun aanbod te stofferen en om de verticale samenhang te ondersteunen. Dit leerpakket werd vergeleken met het leerplan. Hiaten en overlappingsen werden weggewerkt. Het aanbieden van leerinhouden in realistische contexten en het creëren van een krachtige, wiskundige leeromgeving zijn leerkrachtafhankelijk. Er werden nog geen afspraken gemaakt om de visie van het leerplan op klasniveau te concretiseren. Ook de afspraken over visuele ondersteuning in de klas zijn eerder beperkt. Om in te spelen op de verschillen tussen de leerlingen maken de leraren voornamelijk gebruik van de differentiatiemogelijkheden aangereikt door het leerpakket. Tot en met het vierde leerjaar organiseert de zorgleerkracht rekengroepjes.

Voor het leergebied **muzische vorming** zijn er onvoldoende garanties dat alle eindtermen en leerplandoelen bij zoveel mogelijk leerlingen worden bereikt. De visie en de doelen van het leerplan zijn niet richtinggevend voor het plannen van activiteiten. De verschillende domeinen worden onevenwichtig benaderd en komen in de meeste klassen onvoldoende breed aan bod. Er gaan daardoor heel wat kansen verloren voor de leerlingen om vanuit impressies tot expressie te komen en om te reflecteren op het product en het proces.

Het team ontwikkelde een duidelijke zorgvisie waarbij de klasleerkracht als eerstelijnsverantwoordelijke een belangrijke rol krijgt toebedeeld. Om de vorderingen van ieder kind in kaart te brengen, beroepen de kleuterleidsters zich voornamelijk op het kleuterwerk, de resultaten van de gestandaardiseerde testen en hun observaties. Er zijn weinig formele, richtinggevende afspraken om de observaties gestructureerd, doelgericht en voldoende breed uit te voeren. In de lagere afdeling vormen het leerlingenwerk, de eigen en leerpakketgebonden toetsen en de gestandaardiseerde testen de basis. De school kan de kwaliteit van de **leerbegeleiding** optimaliseren door de

binnenklasdifferentiatie verder uit te bouwen zodat het aangeboden onderwijs meer aansluit bij de noden van de kinderen en alle kinderen krijgen waar ze recht op hebben.

Via teamgerichte en individuele nascholingen krijgen de teamleden kansen om hun **deskundigheid** te verhogen. Tijdens het paralleloverleg en de talrijke informele overlegmomenten krijgt het leren van en met elkaar vooral gestalte. Het blijft een uitdaging voor het team om de nascholingen beter af te stemmen op de gekozen prioriteiten.

Het gedeelde leiderschap wordt ondersteund door het kernteam en de werkgroepen. Het interne leiderschap streeft naar een open en eerlijk **beleid** en naar een collegiale sfeer. Het welbevinden van alle schoolparticipanten staat centraal. Jaarlijks werkt het team een aantal actiepunten uit. De school kan nog groeien om welgekozen prioriteiten af te bakenen en deze gefaseerd volgens de kwaliteitscirkel (plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) uit te werken. Het is daarbij nodig om te zorgen voor een grondige afronding van wat is opgestart alvorens over te gaan naar andere prioriteiten. Duidelijke afspraken maken en deze opvolgen op de klasvloer zal de gelijkgerichtheid ten goede komen.

De inspectie besluit deze doorlichting met **een beperkt gunstig advies**. Het inspectieteam vertrouwt op de inzet en de verantwoordelijkheidszin van alle teamleden van de lagere afdeling om het vastgestelde tekort voor muzische vorming binnen de voorziene periode weg te werken.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

muzische vorming

Lager onderwijs

wiskunde

muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- Het kleuterteam levert inspanningen om de **ontwikkelingsdoelen** en de **leerplandoelen** voor dit leergebied na te streven. Hiervoor steunen de leidsters niet enkel op hun professionaliteit en onderwijservaring. Ook de observaties, het kleuterwerk en het kleutervolgsysteem bieden zekerheid.
- De leraren noteren in hun dagplanning per activiteit de dominante doelen uit een werkinstrument aangereikt door de onderwijskoepel. Hierdoor willen ze de doelgerichtheid van het aanbod verhogen en **bewaken** of ze op deze wijze de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen nastreven.
- Om de **gradatie** en de **continuïteit** te ondersteunen, hanteren de leidsters een onderwijsleerpakket met uitgewerkte thema's. Verder hanteren de leraren de bijhorende begrippenlijsten en maakten ze afspraken over onder meer getalbeelden. Deze afspraken verkleinen samen met de integratieactiviteiten de drempel naar het eerste leerjaar.
- In het hele klasgebeuren is wiskundige initiatie **geïntegreerd**. In alle thema's is er aandacht voor het nastreven van wiskundige begrippen en symbolen. De leraren werken tijdens het paralleloverleg het thema verder uit. In de meeste klassen zijn er in de speel- en werkhoeken voldoende mogelijkheden om ervaringen op te doen met tellen, ordenen, vergelijken, meten, ruimte, tijd en construeren van dingen. Het voorbereidend rekenen krijgt ruime kansen.
- De kleuteronderwijzeressen creëren een **stimulerende leeromgeving**. Daardoor ontstaan er kansen tot functioneel en realistisch wiskundeonderwijs. Ook tijdens het leerkrachtgestuurd aanbod leggen ze een duidelijk accent op het manipuleren van concreet materiaal en voorzien ze activiteiten die kleuters kansen bieden om te exploreren en te experimenteren.
- Om een beeld te krijgen van de **beginsituatie** van de kleuters doen de leraren een beroep op de informatie uit de overgangsbespreking, de informele gesprekken en de gegevens uit het kleutervolgsysteem. Om de **vorderingen** van iedere kleuter op te volgen, observeren de leidsters. Vanaf dit schooljaar noteren ze hun bevindingen in een observatieschrift. De criteria, die de leraren hanteren om wiskundige competenties **op te volgen** en te evalueren, zijn uiteenlopend en bestrijken niet steeds de verschillende domeinen: getallen, meten en meetkunde. Er zijn weinig richtinggevendende schoolafspraken. De leraren hebben een beperkt beeld van de mate waarin de leerplandoelen van de verschillende domeinen al dan niet worden nagestreefd.
- Om in te spelen op de noden van de kleuters **differentiëren** de leraren voortdurend. Opdrachten op maat, passende interventies, variatie in het materiaalaanbod en in de begeleiding tijdens de activiteiten zijn waardevolle initiatieven. Indien nodig kunnen zij een beroep doen op de hulp van de zorgleerkracht.
- Het team stimuleert de **zelfsturing** en de **zelfstandigheid** van de kleuters. Stappenplannen en opdrachtkaarten zijn hiervan voorbeelden.

3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- Net als voor het leergebied wiskundige initiatie hanteren de leidsters een werkinstrument aangereikt door de onderwijskoepel en een leerpakket om de doelgerichtheid van het **aanbod** te verhogen en te bewaken. In de dagplanning noteren de kleuterleidsters de hoofddoelen per activiteit.
- Via **teamgerichte nascholingen** maakten de leraren in het verleden kennis met de verschillende domeinen van het leerplan. Deze resulteerden nog te weinig in schoolafspraken, die de verticale samenhang en de onderwijsaanpak bevorderen.
- De **visie** van het leerplan was nog geen onderwerp van bespreking op schoolniveau mede daardoor zijn niet alle teamleden doordrongen van de achterliggende visie en het muzisch proces uit het leerplan. Voor de studie van de uitgangspunten vertrouwt de school op de professionaliteit van de individuele leraren.
- Om het **aanbod** in kaart te brengen maakte de school de afspraak om de aangeboden activiteiten per domein op te lijsten. Op die wijze wil het interne leiderschap nagaan welke domeinen er minder aanbod komen. Niet alle leidsters houden zich aan deze afspraak.
- Binnen hun **thematisch aanbod** voorzien de kleuteronderwijzeressen een ruime waaier van muzische activiteiten. De kleuterwerkjes tonen aan dat kleuters kansen krijgen om te exploreren en te experimenteren. Soms primeren opgelegde technieken waardoor het modelmatig werken de bovenhand krijgt.
- Om de **verticale samenhang** te ondersteunen zijn er in de kleuterafdeling heel wat documenten beschikbaar. Afhankelijk van de inzet en de professionaliteit van de leidster worden deze efficiënt gebruikt. Het blijft een uitdaging voor de school om duidelijke afspraken te maken over de functionaliteit van deze documenten.
- De nodige **materialen** voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen zijn in voldoende mate aanwezig. De leidsters hebben ruime aandacht voor het **welbevinden** en de **betrokkenheid** van de kleuters.
- De **ouders** worden op de hoogte gebracht van het lopende thema. De kleuters krijgen mogelijkheden om attributen mee te brengen. Dit verhoogt de betrokkenheid aanzienlijk. Tevens laat dit leraren toe om in te spelen op de interesses van de kleuters.
- De kleuters krijgen kansen om **muzische impressies** op te doen. Enkele voorbeelden zijn de deelname aan culturele activiteiten en het uitwerken van gezamenlijke projecten.
- In het kleutervolgsysteem vinden de leidsters informatie over de grove en fijne motoriek en over expressie en creativiteit van de kleuters. Voor het **opvolgen** van de muzische competenties zijn er weinig schoolafspraken. De leraren krijgen een beperkt beeld van de mate waarin de leerplandoelen van de verschillende domeinen al dan niet worden nagestreefd. Hierdoor blijven er mogelijkheden onbenut om het muzisch ontwikkelingsproces van de kleuters doelgericht in kaart te brengen en op te volgen.

3.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- De school kan de nodige resultaten voorleggen waaruit blijkt dat het team **de leerplandoelen en de eindtermen** bij zoveel mogelijk leerlingen realiseert. De gegevens uit het leerlingvolgsysteem, de leerlingenresultaten, de leerpakketgebonden en eigen toetsen en de scores van leerlingen in het vervolgonderwijs geven hiervoor de nodige indicaties.

- De leerlingen van het zesde leerjaar nemen deel aan de centrale proeven, georganiseerd door de onderwijskoepel. De school wendt deze resultaten nog weinig aan om te verifiëren of **het wiskundige aanbod** op schoolniveau eventueel dient te worden bijgestuurd. De resultaten leiden nog beperkt tot het maken van gerichte schoolafspraken rond aanpak en werkwijze over de verschillende klasgroepen heen.
- Om **de basiscompetenties** voor dit leergebied te realiseren, baseren de leraren zich op eenzelfde onderwijsleerpakket. Per leerjaar vergeleken de leerkrachten het onderwijsleerpakket met het leerplan. Hiaten en overlappingen werden opgespoord en weggewerkt. Zo kwam een leerlijn tot stand waardoor de continuïteit in sterke mate wordt ondersteund. Opmerkelijk is dat bij het hanteren van het leerplan voorbijgegaan werd aan de visie en de kenmerken van goed wiskundig onderwijs en dat sommige leraren eigen inhouden vooropstellen.
- Het is niet duidelijk in hoeverre **de basisprincipes** van de eindtermen, zoals het actief leren, richtinggevend zijn voor de klaspraktijk. Er is een grote verscheidenheid waarneembaar in de verschillende klassen. De aandacht om het klassikaal frontaal onderwijs af te wisselen met activerende werk- en groeiperingsvormen kent nog een groeimarge. In sommige klassen staan het leerlingeninitiatief en de interactie centraal. In andere klassen is de onderwijsstijl nog vaak sturend en krijgen kinderen beperkt kansen om creatief naar oplossingen te zoeken en om denkprocessen te verwoorden en te vergelijken.
- Om een beeld te krijgen van **de beginsituatie** van de leerlingen, doen de leraren een beroep op de informatie uit het leerlingvolgsysteem, het rapport van het vorige schooljaar en de overgangsbespreking.
- De school **evalueert** op geregelde tijdstippen de vorderingen van de leerlingen. Het zijn vooral de leerpakketgebonden en eigen toetsen, de gestandaardiseerde testen en het leerlingenwerk die richtinggevend zijn voor de detectie van de kinderen met wiskundige problemen. Foutenanalyses zijn nog niet overal ingeburgerd.
- Om in te spelen op **de verschillen** tussen de leerlingen benutten de leraren vooral de differentiatiemogelijkheden aangereikt door het onderwijsleerpakket en geven ze extra ondersteuning en verlengde instructie. Tot en met het vierde leerjaar ondersteunt een zorgleerkracht op vaste momenten in de verschillende klasgroepen en worden er differentiatiegroepen voor wiskunde georganiseerd. Vanaf het vijfde leerjaar gebeurt de hulpverlening door de zorgleerkracht vraaggestuurd. De kwaliteit van de klasinterne differentiatie is sterk leerkrachtafhankelijk. Hierdoor blijven er mogelijkheden onbenut om het onderwijs af te stemmen op de mogelijkheden en de noden van de leerlingen.
- Via het contract- en hoekenwerk krijgen kinderen kansen om de leerinhouden **zelfstandig** te oefenen. Tijdens deze activiteiten is er in de meeste groepen ruimte voor extra instructie en begeleiding. Het aanwenden van deze werkvormen in functie van een krachtige en doelgerichte differentiatie is afhankelijk van de expertise van de klasleerkracht.
- Leerlingen waarbij een leerstoornis is vastgesteld kunnen een beroep doen op **ondersteunende maatregelen** in overleg met de zorgcoördinator, de medewerker van het centrum voor leerlingenbegeleiding en de ouders. Uitzonderlijk kunnen leerlingen gebruik maken van een apart leertraject.
- Op schoolniveau zijn er geen afspraken rond **visuele ondersteuning** voorhanden. Het gebruik van visuele didactische wandplaten is afhankelijk van de deskundigheid en het aanvoelen van de groepsleraar. In sommige klassen ontbreken de nodige kaders of zijn deze niet functioneel waardoor de leerlingen geen beroep kunnen doen op ondersteunende strategieën.
- De leraren hanteren een zelfinstructiemodel voor **het stimuleren van een goede werkhouding**. Hiernaar verwijzen de leerkrachten tijdens het dagelijks werk. Aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren wordt de nodige aandacht besteed.

- De school **informeert** de ouders over de leervorderingen van hun kind via individuele oudercontacten en de rapporten. Het rapport geeft per domein een weergave van de toetsresultaten. In het eerste leerjaar hanteert de school een doelenrapport.

3.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

Motivering

- De school kan **te weinig outputgegevens** voorleggen die garanderen dat het aangeboden onderwijs voor het leergebied muzische vorming voldoende opbrengt. De totaliteit van de activiteiten, die het team reeds heeft ontplooid, biedt voorlopig onvoldoende garanties om bij de meeste leerlingen de eindtermen en de leerplandoelen te realiseren.
- **Het onderwijsaanbod** wordt in grote mate bepaald door de interesse en de expertise van de individuele leraar en in te geringe mate door de inhoud van het leerplan. In de praktijk leidt dit tot een verscheidenheid in visie en aanpak. Sommige leraren hebben duidelijk nood aan het bevorderen van hun didactische vaardigheden.
- **De visie** van het leerplan was nog geen onderwerp van bespreking op schoolniveau. Hiervoor vertrouwt het leiderschap op de professionaliteit en het engagement van de individuele leraar. Toch hebben de meeste leraren nauwelijks zicht op het muzisch proces zoals beschreven in het leerplan.
- In het verleden volgden de teamleden **nascholingen** rond muzische vorming. Deze resulteerden nog te weinig in schoolafspraken die de verticale samenhang bevorderen en het didactisch handelen van de teamleden aansturen.
- Sinds dit schooljaar lijsten de groepsleraren de aangeboden activiteiten per domein op. Op die wijze wil het interne leiderschap zicht krijgen op de **domeinen** die minder **aanbod** komen. Bedoeling is om overlap in activiteiten te voorkomen en hiaten op te sporen. Bij nazicht van deze planningsdocumenten blijkt dat een aantal leraren niet weet welke activiteiten bij bepaalde domeinen kunnen worden ondergebracht. Ook het vervolgtraject is niet voor iedereen even duidelijk.
- **De verschillende domeinen** worden onevenwichtig benaderd. Er wordt te weinig rekening gehouden met de verschillende deelaspecten binnen de domeinen. De doelgerichtheid van het aanbod is in sommige klassen zoek. Niet alle leraren formuleren doelen bij de aangeboden activiteiten. De diversiteit in uitvoering is sterk klasgebonden. In de meeste klassen vinden we nog een traditioneel aanbod van gedichtjes, knutselwerkjes en liedjes.
- Het interne leiderschap vraagt dat de teamleden zich houden aan de netgebonden **richtlijnen** om de lestijden muzische vorming aan te bieden. In sommige klagroepen worden deze lestijden nogal eens ingevuld door andere opdrachten of vallen ze geregeld weg.
- In de meeste klassen ligt **het accent** binnen de muzische activiteiten voornamelijk op het product. Hierdoor worden kansen ontnomen naar het exploreren, het experimenteren en het stimuleren van de creativiteit. Het beschouwende en het reflecterende aspect zijn weinig vertegenwoordigd al is er in sommige klassen een kentering waarneembaar.
- De deelname aan culturele activiteiten, de uitwerking van gezamenlijke projecten en de extra-murosactiviteiten bieden leerlingen mogelijkheden om **muzisch creatief bezig te zijn** en versterken de **horizontale samenhang** tussen verschillende leergebieden.
- **De evaluatie en de rapportering** van de muzische vorming zijn zeer beperkt en niet afgestemd op de doelen die tijdens de voorbije periode binnen één of meer domeinen effectief aan de orde zijn geweest. Op het rapport staat een algemene appreciatie voor alle domeinen samen, waardoor ouders beperkt geïnformeerd worden over de muzische ontwikkelingen van hun kind. De school is zich hiervan bewust en werkt aan een nieuwe rapportering.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- Het kernteam werkte een uitgeschreven **visie** uit op het nascholingsbeleid. Als blijvende leerorganisatie zich vervolledigen, de neuzen in dezelfde richting brengen en samen verder professioneel ontwikkelen, zijn daarbij de uitgangspunten.
- De school beschikt over een **nascholingsplan**. Hierin zijn voornamelijk de individuele nascholingen van de teamleden terug te vinden. Het afbakenen van schoolprioriteiten vormt nog in beperkte mate het uitgangspunt voor de selectie van teamgerichte nascholingen.
- De school staat nog in mindere mate stil bij haar **professionaliseringsbeleid**. Ze onderzoekt nog weinig of haar actuele aanpak voldoende doeltreffend is en waar bijsturingen wenselijk zijn.
- Onder meer tijdens de functioneringsgesprekken stimuleert het interne leiderschap leraren om zich verder te professionaliseren. De leerkrachten worden geïnformeerd over het nascholingsaanbod en krijgen kansen om **individuele nascholingen** te volgen. De inhoud wordt tijdens een personeelsvergadering toegelicht. De implementatie van de verworven kennis en inzichten en de opvolging hiervan op de klasvloer kennen nog groeimogelijkheden.
- Enerzijds staat een aantal leerkrachten open voor **vernieuwingen** en anderzijds houdt een aantal zich vast aan een klassikale en docerende leerkrachtstijl. Niet alle leraren slagen erin om op een adequate en inzichtelijke wijze om te springen met de in het leerpakket vooropgestelde werk- en differentiatievormen. Een weinig ontmoetende leerkrachtstijl gaat dan ook voorbij aan de basisprincipes van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen.
- De **teamgerichte nascholingen** worden georganiseerd door de school of door de scholengemeenschap. Ook op directieniveau en voor leerkrachten met een bijzondere opdracht worden er door de scholengemeenschap ondersteunende netwerken georganiseerd. Hier wisselen de betrokkenen informatie uit en delen ze hun expertise.
- Er zijn in de school heel wat mogelijkheden om van en met **elkaar te leren**. Het paralleloverleg is hier een voorbeeld van. Per leerjaar overleggen de leraren wekelijks om de weekplanning op te stellen en benutten ze daarbij elkaars talenten. Ook de talrijke informele contacten bevorderen de interne deskundigheid.
- Een goede samenwerking met externen, zoals de medewerker van het centrum voor leerlingenbegeleiding en de gon-begeleiding, verhoogt de professionaliteit van de teamleden.
- De school beschikt over een **orthotheek** met specifieke vakliteratuur en pedagogisch-didactische naslagwerken.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Motivering

- De school beschikt over een uitgeschreven **zorgvisie**. Hierin beschrijft het team de zorgcultuur van de school. Het geven van een 'thuisgevoel' aan ieder kind en de aandacht voor de gedeelde zorg zijn de kerngedachten. De klastitularis is de spilfiguur en de verantwoordelijke voor een goede preventieve basiszorg. Verder vermeldt de visie de aandacht voor de verhoogde zorg, uitbreiding van zorg en overstap naar een school op maat.
- Het beleid koos ervoor om een **zorgteam** samen te stellen, bestaande uit drie zorgleerkrachten. Hun taakinvulling werd formeel vastgelegd.
- Het team draagt het **welbevinden** van de kinderen hoog in het vaandel. Heel wat leraren verwoorden dat dit een basisvoorwaarde is om tot ontwikkeling en leren te komen. Waardevolle initiatieven, zoals het screenen van het welbevinden en de betrokkenheid, het afnemen van sociogrammen, het werken met een methode die de sociale en emotionele ontwikkeling ondersteunt en het leren omgaan met gevoelens, bevorderen de socio-emotionele ontwikkeling van de kinderen.
- De school brengt de **beginsituatie** van elk kind in kaart. Op basis van formele overgangsgesprekken en de gegevens uit het kleuter- en leerlingvolgsysteem krijgen de leraren een beeld over het functioneren van de kinderen.
- Om zicht te krijgen op de **vorderingen** van ieder kind beroepen de leraren van de kleuterafdeling zich voornamelijk op het kleuterwerk, de resultaten van gestandaardiseerde testen en hun observaties. Er zijn weinig formele, richtinggevende schoolafspraken om deze observaties gestructureerd, doelgericht en voldoende breed te laten gebeuren. In de lagere afdeling zijn het leerlingenwerk, de eigen en leerpakketgebonden toetsen en de gestandaardiseerde testen van het leerlingvolgsysteem dragende elementen.
- Een viertal keer per jaar organiseert de school een **multidisciplinair overleg**. De leraren bereiden dit overleg voor aan de hand van richtvragen en door aan te kruisen welk kind ze wensen te bespreken en welk leergebied problematisch is. Volgens het zorgteam wordt tijdens dit overleg een hulpvraag geformuleerd en een individueel handelingsplan uitgewerkt.
- De leraren van de **kleuterafdeling** leveren inspanningen om het aanbod af te stemmen op alle kinderen. Ze hanteren verschillende vormen van **binnenklasdifferentiatie**. De kleuters krijgen ruime kansen om te vorderen op eigen tempo en/of niveau.
- Om hun taak als **eerstelijnsverantwoordelijke** gestalte te geven, kunnen de leraren van de **lagere afdeling** gebruik maken van de differentiatiemogelijkheden aangereikt door de onderwijsleerpakketten. De meeste leerkrachten trachten kort op de bal te spelen. Afhankelijk van de deskundigheid van de leraar gebeurt deze ondersteuning doelgericht op basis van een foutenanalyse. In een aantal klassen kan de binnenklasdifferentiatie nog krachtiger worden uitgebouwd om alle kinderen onderwijs op maat te verschaffen.
- De invulling van de **verhoogde zorg** krijgt vooral tot en met het vierde leerjaar gestalte. De resultaten uit het leerlingvolgsysteem worden er aangegrepen om samen met de zorgleerkracht te differentiëren. Het werken met reken- en spellingsgroepen en het niveaulezen zijn hiervoor illustratief. In de bovenbouw gaat de aandacht eerder naar de socio-emotionele ontwikkeling van de kinderen.

- Voor **leerlingen met leerstoornissen** worden, in overleg met ouders, stimulerende, compenserende en dispenserende maatregelen toegepast.
- De **samenwerking** met het centrum voor leerlingenbegeleiding, de gon-begeleiding en andere externen ervaart het team als ondersteunend.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het **gedeelde leiderschap** krijgt gestalte via het kernteam. Samen met twee beleidsondersteuners zet de directeur de te volgen koers uit en worden actiepunten bepaald. Het kernteam heeft eveneens een brugfunctie tussen het beleid en de leraren. Ook de verschillende werkgroepen getuigen van het engagement dat leraren willen nemen om bepaalde schoolitems uit te werken. Dit ondersteunende netwerk en de goede verstandhouding tussen de teamleden onderling hebben een gunstige invloed op het 'samen school' maken. Ook de samenkomsten op niveau van de scholengemeenschap zijn ondersteunend voor het beleid.
- Volgens de directeur zijn openheid, eerlijkheid en kwaliteit sleutelbegrippen in haar beleid. Het welbevinden van alle schoolparticipanten staat centraal. Zij benadert de leraren vanuit een **positieve ingesteldheid**. Via het controleren van de planningsdocumenten, doorloop- en klasbezoeken blijft de directeur op de hoogte van het pedagogisch-didactisch functioneren van de leraren. Tijdens een functioneringsgesprek krijgen de leraren feedback en worden eventuele werkpunten besproken.
- De school **profileert** zich als een open en zorgzame school die aandacht heeft voor de totale ontwikkeling van elk kind. Het team besteedt aandacht aan het stimuleren van het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen.
- In de **schoolvisie** vermelden de teamleden dat zij aandacht hebben voor hoofd, hart en handen. Het team wil een vertrouwensrelatie met elke ouder opbouwen en een klasklimaat creëren waarin kinderen zich thuis voelen.
- Jaarlijks werkt de school **actiepunten** uit. Deze zijn meestal niet vervat in een gefaseerde langetermijnplanning, waarbij er voldoende aandacht uitgaat naar sensibilisering, visieontwikkeling, scholing, het maken van duidelijke afspraken, opvolging en ondersteuning. Het hanteren van de kwaliteitscirkel (plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) is nog geen verworvenheid. Het is een uitdaging voor het team om duidelijke prioriteiten af te bakenen en deze gefaseerd en met de nodige diepgang uit te werken alvorens een volgende onderwijsvernieuwing op te starten.
- De personeelsvergaderingen en het paralleloverleg zijn belangrijke formele overlegmomenten om de gelijkgerichtheid te bevorderen en om beslissingen te nemen. De **beslissingen** worden meestal in consensus genomen. Indien nodig hakt de directeur de knoop door.
- De school verzamelt gegevens waarmee ze de **opbrengsten** van haar onderwijs kan aantonen. Het behoort nog niet tot de schoolcultuur om systematisch bestaande gegevens te analyseren. Het onderwijsaanbod en de -aanpak op schoolniveau bijsturen op basis van leerlingenresultaten zijn nog geen verworvenheden.
- Het beleid levert inspanningen om de verschillende stappen van de **GOK-cyclus** systematisch te doorlopen en de teamleden hierbij te betrekken. De school koos voor de thema's 'preventie en remediëring van ontwikkelings- en leerachterstanden' en 'leerlingen- en ouderparticipatie'. De geselecteerde acties sluiten aan bij de gekozen doelstellingen.

- Momenteel vertoont de leerlingenpopulatie weinig uitgesproken noden op het vlak van taalvaardigheid. Daardoor ervaart de school niet de noodzaak om werk te maken van een ruimer **talenbeleid**.
- De school vindt een goede **communicatie met ouders** belangrijk en onderneemt hiervoor initiatieven zoals de maandelijkse nieuwsbrieven, de schoolkrant en het heen-en-weerschriftje.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het kleuterteam slaagt erin om voor de leergebieden wiskundige initiatie en muzische vorming een aanbod te realiseren dat voldoet aan de maatschappelijke opdracht.
- De algemene principes van de ontwikkelingsdoelen krijgen in de kleuterafdeling gestalte. De aandacht voor actief leren en het bevorderen van de samenhang via de thematische werking staan centraal. De leraren hanteren diverse werk- en groeperingsvormen en bieden realistisch onderwijs aan. Ook de leerplangerichte werking is een sterk punt.
- In de lagere afdeling beschikken de leraren over voldoende outputgegevens die aantonen dat de school, voor het leergebied wiskunde, haar maatschappelijke opdracht nakomt.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het team ontwikkelde een duidelijke zorgvisie. De klasleerkrachten spelen daarbij als eerstelijnsverantwoordelijken een belangrijke rol.
- De teamleden hechten belang aan het welbevinden en de socio-emotionele ontwikkeling van de kinderen.
- Het formeel en informeel van elkaar leren krijgt vooral gestalte tijdens het paralleloverleg en de talrijke informele contacten.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het kernteam en de werkgroepen ondersteunen het gedeelde leiderschap.
- Het interne leiderschap streeft naar een collegiale teamsfeer waarbij het welbevinden van alle schoolparticipanten centraal staat.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leraren kunnen de uitgangspunten bij de eindtermen bestuderen, hun onderwijsstijl hieraan toetsen en afspraken maken om het actief leren meer kansen te geven.
- Het team van de lagere afdeling kan, op basis van de visie van het leerplan, afspraken maken die het realistisch en functioneel rekenen en het creëren van een krachtige, wiskundige leeromgeving ondersteunen.
- In de lagere afdeling kunnen afspraken over het aankleden van de klaswanden met het oog op een doorgaande lijn en ter ondersteuning van de zorgwerking, meer intentionele aandacht krijgen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De lagere afdeling kan de binnenklasdifferentiatie verder gezamenlijk uitwerken zodat alle kinderen krijgen waar ze recht op hebben.
- Er resten nog groeikansen in de lagere afdeling om een krachtige leeromgeving te creëren waarin gevarieerde werk- en groeperingsvormen, leerlingeninitiatief en interactie een vaste plaats toebedeeld krijgen.

- Het team kan afspraken maken en criteria vastleggen om de doelgerichtheid van de observaties in de kleuterafdeling te verhogen.
- Het is een uitdaging voor het team om de nascholingen beter af te stemmen op de prioriteiten.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het team kan welgekozen prioriteiten vatten in een gefaseerde langetermijnplanning. Een grondige afronding met de nodige diepgang en duidelijke afspraken van wat is opgestart zijn daarbij noodzakelijk.
- Het beleid kan de aanwezige leerlingenresultaten van de gestandaardiseerde testen en de centrale proeven sterker benutten in het kader van de interne kwaliteitszorg om op schoolniveau eventueel bijstellingen door te voeren.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De lagere afdeling dient vanuit de visie van het leerplan een evenwichtig en gradueel opgebouwd muzisch aanbod te realiseren, om zo te voldoen aan haar maatschappelijke opdracht.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs.

BEPERKT GUNSTIG

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen
of nastreven van de attitudinale eindtermen voor
muzische vorming

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 juni 2015** kunnen aantonen dat het tekort met een beperkt gunstig in voldoende mate werd geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ann Vananroye

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: